ՀԱՅ ԶԻԼԴԱՏԷ ՏԱ ԱԼԱԹՈՒՐԳԻ

ԵՐՄՈՒ ԱԼԹԸՆՃԸ ՄԷՆԷ — ՆՈՒՄԷՐՈ 1911 — ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 10 ՃՈՒՄԱՅ ԻՐԹԷՍԻ 1881

ԱԼԱՖԻԱՆԿԱ 25 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 1881

ՄԷՃՄՈՒԱԼՑԸ

ՀԱՅԱՏԻՍ

Իշպու Մէճմուայը Հավատիս բաղաք վէ եօրթու կիւնէրինտէն մասատա հէր կիւն թապ ունէր օլունանճագ տէր։
Սէնէլիյի բէշին օլարագ 200 ղրշ։
Ալթը այլըղը 100 »
Թաշրալար իչիւն բօսթա իւճրէթի պիզէ պիտ տիր։
Մէքթուպ վէ այիրէ։ 3. Թօլաեան իսմիտ կէօնտէրիլէճէք տիր։

Իլանտէրն 1 սրբասը պէր տէֆալրդ իչիւն 3 ղրշ։
Իքիշէր տէֆա իչիւն 2 »
Իւչէր տէֆա իչիւն 1 »
Իւչէր տէֆատան զիյատէ օլսա, վէ դայէթ ուզուն իլանտի իչին այրըճա քաղալրդ օլունուր։
Թաշրալարատան կէլէն մէքթուպ վէ իլանտէրն լսսթա մէսարիֆին, կէօնտէրէն վէրէճէք տիր։

20 Բարա

ՈՒՄՈՒՐՈՒ ԲՕԼԻԹԻԳԻՅԷ ՄԻԼԻՅԷ ՎԷ ԻԼՄԻՅԷ

ՎԷ ՄԷՎԱՏՏԸ ՍԱՅԻՐԷՅԷ ՄԻԻԹԱԱԼԻԳ ՂԱԶԷԹԱ

20 Բարա

ԱՍԻԹԱՆԷ 10 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ

ԹԷԼԷԿՐԱՖԻՅԷ

ԱԾԱՆՆ ՀԱՎԱՍ

Բարիս, 20 հոկտ.

Ֆրանսա պանդասը, ըդանթօսու ֆիեսթրնը եիւզտէ 4 տէն 5 է չըգարմըշ տըր։

Օրան, 20 հոկտ.

Պիր միդտար դուվվէյի սաբէրիեէ, պիրլիբտէ 58 կիւնլիւք էրզադ իլէ, ժէրիվիլ եագընընտա վագը Մէշէրիա նամ մահէլլէսէն Պու-Ամէմա ալէյհինտէ հարէքէթ իյլէմիշ տիր։

Զանադ-դալէ, 21 հոկտ.

Թրիէսթէ բօսթասը, տիւն ագշամ սաաթ օն պուչուգտա պուրատան կէչտիկի կիպի, Մարսիլիա բօսթասը տախի պու սապահ սաաթ տէօրթ պուչուգտա կէչմիշ տիր։

Լօնտրա, 21 հոկտ.

Ինկիլթէրրա հիւքիւմէթի, չիթիմ ճէմիյէթի, պիր սուբէթի մէշրուտտա թէշէբբիւլ իթմիշ պիր ճէմիյէթի օրմանաը միւնասէպէթիյլէ լաղվ իթմիշ տիր։

Հիւքիւմէթին պու թէտպիրինի սումում ղաղէթալար թագտիր խոսէ օրդար։

Տըպլին, 21 հոկտ.

Լօրանտարի վէ Տրօխտա շէհիրլէրինտէ խտարէի էօրֆիեէ իլան օլունմուշ տուր։

—

(ԼԻՎԸՆ ՀԷԲԸՐԳ ՄԻՆՈՍ ԲԻԼԷՏԻՆ-ՖԼԻՏ)

Լօնտրա, 21 հոկտ.

Հիւքիւմէթ պիր իլանանմէ նէշր իտէրէք, պունտա, Իրլանտա հէյեթի զիրաիեէսինին զայրը մէշրու վէ թէօհմէթլի պիր ճէմիյէթ օլտուղունու, վէ պունուն մէճլիսլէրի գուվվէյի ճէպրիեէ իլէ տաղբէթբլաճաղընը պէեան իյլէմիշ տիր։

Գուվվէյի իճրաիեէյի իլթիզամ, վէ պունուն հէյեթի իթթիհատիեէ այէյհինտէքի հարաքեաթընա եարտըմ իթմէք իւզրէ, Տըպլինտէ վէ մահալը սայիրէտէ մէճլիսլէր ադա օլունմասը թասավվուր օլունմադտա տըր։

Տիկէր բէք չոդ էշխաս թէվզըճի իտիրմիշլէր տիր։

Քեաֆիէյի զաղէթալար, հէյեթի զիրաիեէսինին լաղվընը թահսին խոսէ օրդար։

ՏԱԼԻԼԻՅԷ

Տիւնքի իճմալիմիզտէ իֆատէ իյլէտիկիմիզ վէճհլէ, տային վէքիլլէրիմիզ իլէ ադա օլունմագտա օլան մէճլիսի միւզաքէրէ, խօշնուտիի թաբաֆէյնի մուճիպ օլաճագ սուրէթտէ պէր տէվամ օլուպ, բէնիչէնպիհ կիւնքի իճթիմատէ, տիւնքի նիւսխէմիզտէ պէեան օլունան խուսուսաթ իւզէրինէ, միւտավէլէյի իպհաս օլունտուգտան մնատա, եէնէ ֆայիզ վէ բէս իւլ մալ թէէտիեաթը, վէ օլպապտէքի նիսպի միւթթէխըզ իւզէրինէ պահպար իտիրմիշ տիր։

Օ խուսուստա վէրիլէն գարարը գաթի, տիւնքի իճմալիմիզտէ իֆատէ իթթիհիմիզ վէճհլէ, եիւզտէ իւչ ֆայիզ վէրիլէպիլինճէյեէ գատար, բէս իւլ մալ ագչէսի օլարագ, եիւզտէ եարըմնան զիեատէ պիր չէյ վէրիլմէմէսի եօլունտա դօմիսիօնուն իթտիկի թէքլիֆի թէմամը։

Եիւզտէ իւչ ֆայիզ վէրիլմէկէ պէտ իտիլաիքէն սոնրա, զուհուր իտէճէք ֆազլի վարիատի իլէ բէս իւլ մալ ագչէսի եիւզտէ պէրէ չըգարըլաճադ տըր։

Բօյիթիգաճա շայեանը գայտ ու իշար պիր միհմիմ խապէր օրմանելը, եալընը Ինկիլթէրրանին Մէրվիլ, վէ Բուսիանին Աֆղանիսթանա էյի կէօնտէրմէեէճէքլէրինէ տայիր օրան թէլէկրաֆ, վէ պու իլքի տէվլէթին Ասիայի միւսթա մէսայիլի իւզէրինէ իթթիֆաղ իթտիքլէրի կիպի, պիր զարարէթի նէվզուհուրի ճամի տիր։

Բուսիա տէվլէթի, Ասիայի միւսթանին էքտէր ճիհաթը միհիմմէսինի զիյրի նուֆուզանա տրը, վէ հէր թարաֆտա թէէսիսի հիւքիւմէթ իթմէք հագգընտաքի էմէլինին էսասպէրը թէհլիկէ իյլէմիշ օրմանընա մուդատպէլէթէն, Ինկիլթէրրա տախի Աֆղանիսթանտա իլքի սէնէ իչինտէ իճրա իթտիկի հարաքեաթը տաքէրիեէնին հիշ պիր քիմսէնէնին պիլմէտիկի, վէ ֆագաթ իլքի էմիր ադրասընտա պիր ֆիքթրէթէ ֆահիշէնին տէվամ իթմէսինտէն պաշգա, կէօնթերիլմէսի գապիլ օրմահան նէթայիճ արասընտա պիր իթթիֆաղ հուսուլի, եէնէ Կլատսթընը մուվաֆֆագըյեաթը միհիմմէսի ճիմիլէսինտէն սաեբիմիշ տըր քի, Բուսիանը հարաքեաթի վէ ամալընա գարշը, եալընը Աֆղանիսթանա ըէսմէն պիր սէֆիր կէօնտէրմէմէսինտէն իպարէթ գալաճագ հարաքեաթին տէրէճէյի թէէսսիրի, Կլատսթընան պաշգա, հէր քէսին մէճհուլու տուր։

Իթալիա գրալը յա Ավսթրիա իմբէրաթօրու արա ընտա վուգուի, զաղէթալարը եկսպարաթը ախիրէսինտէն օլան միւլաղաթը բէսմիեէյի միւթէադդիպէն, Բուսիա իմբէրաթօրույա տա միւլաղաթ, ումումի էվրօբա զաղէթալարընը իշղալ իթմէքտէ օլուպ, պէօյլէ սըդ սըդ միւլաղաթլարտան հասըլ օլաճագ նէթայիճի, քիմի Շարգա, քիմի Ղարպընը թէէմինի ասպիշինէ թաալիդ իտիեօրար իսէ տէ, պիր, ճէմիյէթի մէտենիյէէյի ումումիեէնին թէհլիքէսինի տակ օլան ատէմիուն (նիհիլիսթլեր) իշին իտիլէճէք թէտպիրլէրի, օ միւլաղաթընա պատի ահվալտէն սայրընընը, մէսայիի Շարգիեէյի տախի օ տայիրէյի միւզաքէրաթ իտարիճինտէ ատա իթմէք իսթէմէյիզ։

Աֆրիգա մէսայիլինին Ֆրանսաեա պրաղտընը զայլէ վէ մէշղելէ, հէր շէյ զալեպէ իլէ, Բարիս տէվայիրի սիեասիեէսինի պիր պուհրանը ադամ իշինտէ պրադմըշ, վէ շիմտի հէր քէս, օ մէսայիլին հասըլ իտէճէկի նէթայիճէ հասրը նազար իթմէքտէ պուլունմուշ օլուուզու կիպի, մէճլիսի մէպուսանընը ադանինտէն էվվել, հիւքիւմէթի հայրիէնին հաղրիլաճաղը եասարը շէպիտէպազինին իտէճէկի թէէսսիրաթ տախի, ալէմի մնթպուսանընը մէտարը պահս վէ մէգալը տըր։

Կամպէթանընը թէշբիլ իտէճէկի գապինէնին խաթթը հարէքէթէյլէ բրօկրամը մալիմ տէյիլ իսէ տէ, պու գապինէնին թէշբիլիյլէ, շիքեաեաթը ումումիեէնին թէէկինի ճիհէթինէ մասաթուֆ օլան մդասիսին հիւքմիւ, բէք մահտուտ, վէ ճէզայիր իլէ թունուսա պիր տալխանէյի մէղալիմ հալինէ կէլիպ տէ, Ֆրանսա տաքէրինին հարաքեաթը հէր թարաֆտան պիր թէհլիքէ իչինտէ գալարը կէօրիլմիւքճէ, Կամպէթանընը հէր պիր թէտպիրի էհէմմիեէթտէն սաղդըթ տըր։ (Վ.-ԲԷԹ)

—

Բուսիանը 40 միլիօն ինկիլիզլիրաը միդտարընտաքի թաղմինաթը հարպիեէ մէսէլէսի հաղդընտա հէնուզ հիչ պիր բէտի խապէր եօղ տուր։ Շու գատար քի, իշիտիլմիկինէ կէօրէ, Բուսիա սէֆարէթի, Օսմանը հարպ էսիրլէրինին էմրի իաշէսի, վէ մուհարէպէ սէպէպլէր ախղ ու իթալարը պօղուլմուշ օլան Բուս թաճիրլերի թաղմինաթը իչին, ճանիպը տէվլէթի Ալիեէտէն իթտաբ մուդարրեր օլան 24 միլիօն բուպլի մէսէլէսինի օրթաեա չըգարմըշ տըր։ Բուսիա հիւքիւմէթի, պու մնթլուպունուն պիր ան էվվել հալ ու թէտբիրեէսի սրղու է օլմալը, պունու չէտիտէն Պապը Ալիեէ արզ ու թէպլիղ իյլէմէքտէ իմիշ։

—

Միւճէտատէտէն թէշբիլ օլունաճագ օլան Ֆրանսա հէյեէթի վիւքէլասընտա, Ֆրանսա տէվլէթինին Տէրիսատէթ սէֆիրի Մ. Թիսօնուն, ումուրը խարիճիեէ նէզարէթինէ թայէին օլունաճաղընը, Թայսս զաղէթասընին մուխպիրի եաղարդատան սոնրա, միւշարիլէյհին, մուամէլաթը տիրլօմաթիլը էյիլիեէտ ֆէվգէլատէ թէճրիպէյի հայիզ երպապ զէվաթատան օլտուզունու պիլտիրիեօր։

—

Մէճլիսի ումուրը սրհհիեէտէ, ինկիլիզ մուրախասը, ալարդը պիր թէլէկրաֆ մուճիպինճէ, ալաֆր. սեպտ. 21 տէն պէրու Միւրատատա գօլէրանընը քեամիլէն միւնտէֆի օլմուշ օլտուզունու, վէ Պոմպէյտէ, թարիխի մէգքիւրէ գատար, օն կիւն զարֆընտա եալընը 13 քիշի գօլէրտեա թուլուպ, օնատան սոնրա, աֆէթի մէզքիւրուն տէֆ ու իլղալէ իտիրմիշ իտուկինի, բէֆիդէրինէ պէեան կյէմիշ տիր։

Տիկէր թարաֆտան Ինկիլթէրրա սէֆիրի լօրտ Տըֆրին տախի պու վուգուաթը Պապը Ալիեէ պիլտիրիպ, Հինտիսթանատան կէլէն սէֆինէլէրէ Պատրատա վոպ օլունան օն կիւն գարանթինանընը իլքի կիւնէ էնտիրիլմէսինի թալէպ իթմիշ իսէ տէ, Պապը Ալի, մէճլիսի ումուրը սրհհիեէնին գարարընա ինթիզարէն, հէնուզ սէֆիրի միւշարիէյհէ ճէվապ վիրմէմիշ տիր։

—

Սրբպ տէմիր եօլարը ամէլիաթը ինշաիեէսինէ տայիր զաղէթալարտա կէօրիւլէն պաղը մուխիմաթ տըր։

Սրբպիսթան տէմիր եօլարընը ինշասը, Ավալա թընէլինտէ, Պէլրատ խոսթթընան պաշանըլըբ, ամէլիաթ կէրմիեէթլէ իլէրի սիւրիւմէքտէ, վէ օլ տէրէճէ իլէրլէմէքտէ տիր քի, իշպու խաթթ, սոն պահարընը թատարսնտաքի ֆարդ քեարը օլարագ միւթահիւալէրէ այիտ իտի. պունան մնատա, հիւքիւմէթի ՍԷՆԷյեէ թարաֆընտան պիր գօմիսիօն տախի վէրիլմիշ իտի։

Պու գօմիսիօն, մէդքիւր խոթիգրապէն հասընընտան թէէսիսէ օլունմուշ օլտուզունան, Խաղինէեէ կիրէն մէպայիդին եէքիւնիւնու ադաղթմըշ, վէ թահվիլաթը պիր միդտարը տախի քոդանթօ իտիլէրէք, պու եօլտա տախի պիր խայլի զաբար հասըլ օլմուշ տուր։

Պունտան տօրտէր Պապը Ալի եաբընը Խաղինէեէ կիրէն մէպայիդին, էյտար թատաֆիեէ իթթիֆաղ օլունմասընը թալէպ իթմէքտէ օլտուզու հալտէ, տայինէր վէքիլլէրի, սահապը թահվիլաթ թարաֆընտան վէրիրէն մէպալդ իչին միւզաքէրէ իթմէկէ մէմուր օլարագ, արաստա վուգու պուրան զայէաթը թանընմադ ֆիքրինտէ տիրլէր։

—

Շիրքէթի Խայրիեէ ըէյիսի Հիւսէյին էֆէնտի հազրէթլէրինին, ըիւքիւսլէրինէ մախսուս օլմադ իւզրէ, շիրքէթի մէդքիւրէ իտարէսի թարաֆընտան 1350 լիրաեա պիր գըթա խաթիմօթ սաթըն ալընտրդրը պաղը զաղէթալար եաղմըշլար իսէ տէ, վաղրթի զաղէթասը, էֆէնտիի միւշարիէյհ խոթիմօթ ալաճագ օլալար, Շիրքէթի Խայրիեէ սանտըղընա միւրաճաաթա իհթիեաճլարը օլմասըդը կիպի, պէօյլէ պիր միւրաճաաթը տա գասրալ իթմէեէճէքլէրինտէն, պու խասլերին սըրբըզ օլտուզունու պէեան իտիեօր։

—

Ինկիլթէրրա սէֆիրի վէ մատամաբ թարաֆընտան Թարապիա սէֆարէթխանէսինտէ վէրիլմէսի միւթասավիվը օլան պալօ, կէչէն կիճէ վէրիլմիշ, վէ պիր չոդ սէֆարէթի մէմուրլարը վէ միւյթէպերան հազրը պուլունմուշլար տըր։

Խուսուսի պիր թէաթրօ օեունու իճրա օլունտուգտան սոնրա, միւզիգա թէրէննիմատաղ օլտուզու հալտէ, բագտա պաշլանըրմըշ տըր։

—

Թայսս զաղէթասընին Տէրիսատէթտէն ալարդը պիր թէլէկրաֆնամէտէ պէեան օլունտուզունա կէօրէ, Բուսիա սէֆիրի Մ. Նովիկօֆ թարաֆընտան Պապը Ալիեէ թագտիմ օլունան իքի գըթա նոթատա, թաղմինաթը հարպիեէ մէսէլէսինին թէսվիեէսի իչին, Պուլկարիսթան վէրկիսինին ասհապը թահվիլաթա թախսիս օլունմամասը թալէպ օլունմուշ իսէ տէ, Բուսիանին պու խասուստա եինէ էֆքեարը թէարրուզքեարանէտէ պուլունտուզու տէրքեար տըր։

Զիրա, Պուլկարիսթան վէրկիսինի թաղմինաթը հարպիեէ թախսիս իթտիրտիկի հալտէ, պիր զէման թէտախիլտէ պրագըպ, պատէհու տախ պիր պէհանէ իլէ Պուլկարիսթանա տաքէր սէվկ իթմէսի մէմուլ տուր։ Տիկէր թարաֆտան թաղմինաթը հարպիեէ պաշգա վարիատի թախսիս օլունտուզու թագտիրտէ, հոկտ. 3 թարիխի նոթատա ահքեամը խարիճինտէ օլաճաղընտան, տայիր տայինէրին մախլուպարընը արթըրմասընը միւհթէմէլ տիր։

Բուսիա նոթատասընտա, Պուլկարիսթան վէրկիսինէն ասհապը թահվիլաթա թախսիս օլունմամասը թէբլիգ օլունմագտա պէրապէր, թաղմինաթը հարպիեէ մուդատպիինտէ տախի հիշ պիր վարիատը մախսուսէ թայէին օլունմամասընա, անճագ պու մէսէլէնին նազարը իթթիֆարա ալընմասը ըէճա օլունմուշ տուր։

ԱՀՎԱԼԸ ԲՈԼԻԹԻԳԸՅԵԷ

—

Պիր վագթ մուհարէպէ վէ օրտուլար սաեէսինտէ, վէ ճէսիմ թէտարիւքաթ, վէ գըթալ, վէ հատտու հիսապա կէլմէզ խաղնէլէր վէ նիչէ ինսան թէլէֆկյլէ գաղանըլան շէյլէր, չիմտի շամաթա բաթըրաը չէյլէր, չիմտի շամաթա բաթըրաը օլմադըգը, վէ սէս սէտա իչիսիլմէդգընը, վէ հաթթա քեաֆֆէյի հիւքիւմտարան՝ լա էն գաթի սուլհ ու սալահան պահս իտիպ, պէյնլէրինտէ միենասէպէթի բոլիթիգէյէ վէ տօսթլուղուն պէր քէմալ օլտուղունու միթէմատիէն իլան վէ պէեան իլլետիքլերի պիր վագըթ, տիւնեա վէ ալէմ իսէ, մուհարէպէլէր էսնասընտան պէթէր պիր հալաէ սուլունտուղու տա ինքեար օլունամազ։

Մուհարէպէտէն էվվէլ ուֆուգը բոլիթիգատա պիթթապի կէօրիւլէն դարա պուլութլար եէրինէ, չիմտի հավանքն պէրրադլըգը թուութմուշ տուր։ Տիմէք իսթէրիզ քի, սուլհ ու սալահ սէօղլէրի սըզ սըզ իչիտիլտիքճէ, իմբէրաթօրլար, գրալլար, վէ էվլիայի ումուր պիրիպիրլէրինէ զաեէթ տօսթանէ զիեարէթլեր վիրմէք իչէն կիտիպ կէլտիքճէ, հաթթա պիրպիրլերինէ սարբլըգ էօբիշտիւրլերի կէօրիւլիւպ իչիտիլտիքճէ, պու զահիրի նիւմայիշլեր պիրեր բոլիթիգա ֆըրբլուադլարը տէօնտիւկիւնէ վէ պիրեր կէօնա ֆէսատլար դայնատըգընա, վէլհասըլ պու կիպի սիւքիւնէթ վէ մուհապէթ հալլերին, տիւնեաեր թէմէլինտէն սարսաճագ, վէ քիմ պիլիր քիմիլերի քիւլլէն թախրիպ վէ մահվլ իտէճէք, վէ քիմիլերի եէնիտէն մեյտանա կէթիրէճէք էն չիտաեթլի մուհարէպէլերտէն վէ անլերին նէթիճէլլերինտէն պէթէր իմարէլեր օլտուլունա ասլա շիպհէ իթմէմէլի տիր։ Պիր միւտաէթտէն պէրու իթթիխազ օլունակելլէն պու նէվիճատ ուսուլ իգթիզասընճա, պիրզ բէտէն իլանը հարպ սէօղունիւ իշէթմէեճէյիզ, բէք իհթիմալ տըր քի, մուհարէպէ տախի նէ տիր կէօրմէեճէյիզ, ֆագաթ պու ճիւմլէ իլէ միւթէմատիէն պունլարըն մագսէտ վէ նէթիճէսի նէ իսէ, անլերի սապրգտա կէօրտիկիմիզ կիպի, պունտան պէօյլէ տախի միւթէմատիէն կէօրէճէյիզ, թա քի, կէչէնլերտէ տէտիյիմիզ կիպի, եէրինտէն օյնամըշ պուլունան մուվազէնէ վէ միհվերի բոլիթիգա եէրինէ կէլէրէք, տիւնեա բահաթ վէ սիւքիւնէթ քէսպ իյլէսին։

Ամթրիա տէվլէթի մուվադդաթ տըր տէեէրէք, Հէրսէք Պոմաեը զաղթընա կէչիրտի։

Ինկիլիզ՝ պէն տէվլէթի Օսմանլէյի հէր խարիճի թէճավուզաթա գարշը մուհաֆազա վէ հիմաեէ իտէճէյիմ տէեէրէք, Դըզըրզը ալըպ օթուրուեօր, պու տա մուվադգաթ օլմադ շարթըյլա։

Գալատաղ՝ իսթէտիկի եէրլերի իսթիլա իթտի իսէ տէ, ալթը պէօեիւք տէվլէթլերին Ֆուչչինօ բիշկեատհընա կելէն միւթթէֆիգ տօնանմալարը պիր թօր պիլէ աթմադսըզրն, եալընըզ պիր նիւմայիշի պահրի իլէ իքթիֆա իթտիլեր, վէ մուհարէպէտիզ մերամ հասըլ օլտու։

Եունան մուհարէպէ իլէ զայպ իտէճէկինի, մուհարէպէսիզ դաղանըզ, իշ'նի պիթիրտի։

Ֆրանսա՝ պէնիմ Թունուզտա կէօրմիմ եօգ, ասլա իսթիլա, իշղալ իթմէեճէյիմ, պիր դաչ եշգբեանըն վէ պիր թադըմ պանա մասարրաթը օլան աչայիր դապայիլին թէրպիյէսի իլէ գանաթ իտերէք, տէրհալ կերի չէքիլէճէյիմ, վէ հիչ պիր վագըթ տէվլէթի Օսմանիէ իլէ օլան տօսթլուղումու, վէ բէվապըթը բոլիթիգէյիմի պօզմահաճաղըմ տէյիպ տուրուր, վէ հաթթա տէվլէթէյն սէֆիրլերի եէկտիկերի նէզտինտէ գայիմ պուլունուր իքէն, էթրաֆ պէլատէլերի, գալէլերի, լիմանըրը բէյ տեր բէյ թօրլաեբպ եէտի զապթընա կէչիրտիքտէն սոնրա, ի.բի իչ կիւն էվվել պիրտէ Թունուս չէհրինի տաիսի, միւթանթան սուրէթտէ իսթիլա իտեր, վէ իչ բէնկի սանճաղընը Թունուզուն էն պիւյիւք գալէսի իւզերինէ բէզ իյլեր։ Հալպու քի Թունուս Պէյի իլէ ադտ օլունան ահանամէնին հալեա միւրէքքէպի պիլէ դուրումամը տըր։ Բէսմէն իլանը հարպ վէ մուհարէպէ օլայրը իսէ, պունտան զիեատէ նէ՞ օլապիլէճէյտի աճապա։

Պու զարայիպ հալին տահա թօհաքը վար։ Էվվելերի Ռթալեա, վէ պիր աղ սոնրա տա Ինկիլթէրրա, խաեբը, պիզ Ֆրանսանըն չու գատար Թունուզ իշլերինէ միւտախէլէսինի վէ սաղա վէ սօլա պագմադ՝ըզը իլերուլէմէսինի չէքէմէյիզ, վէ պիր վճճհ իլէ միւսատատ իտէմէյիզ տեեու շամաթալար քաթըրտըլար գօբաբրը իքէն, չիմտի կէօեա հիչ պիր շէյ եօգ կիսլի, կէօրմէմէզլիեէ վէ իշթիմէզլիեէ կելիեօրլար, վէ ատէթա պի թարաֆ սիյիրճիլեր մագամընտա վուգուաթա նազար իյլէմէքտէ տիրլեր։

Պէրի թարաֆտան Բուսիա, Ավստրիա վէ Ավստրիա իմբէրաթօրլարը՝ պիրպիրլերինէ հալբըլարընը իսթիֆսար իյլէյիպ, դոմբրէ վէ Ռեչչիֆ դայիտէլերինի իճրա վէ իքմալ իտեր իթմէզ, չիմտի տէ Իթալիա գրալընը Ավստրիա իմբէրաթօրունու կէօրճէկի կելմիշ կիպի, Վիէննաեա ազիմէթի իշլտիրիեօր։ Ավճապա պու զիեարէթ վէ միւլագաթ Լոմպարտիա, վէ Վէնէտիկի կերի վիրմէք, եօգսա Թրէսթէյի վէ սայիրէյի տէ գուրարագ, Ինգլիզ Իրլանդիասը՝ Ինգլիզ ես Ռիպէրնո՞ եա՞ մը թահվիլ իթմէք իչի՞ն օլաճագ տըր։

Հիչ շիպհէ եօգ քի, պունլարըն պէօյլէ պիր վագբթտա պիրպիրինէ կիտիպ կէլմէլերի, բէք մանէատըզ տէյիլ տիր։

Ինկիլթէրրաեա կելինճէ, պունուն սիւքիւթիւ՝ հէր հալտե պիր հիքմէթ թահրիրտտա տըր։ Զանն իտերիզ քի, տէվլէթի միւշարիլէյհանընն, Օսմանլը – Ռուսիա մուհարէպէսի գօբտուղու զէման, պէն Հինտիստան եօլումու մուհաֆազա իտէճէյիմ, օ եօլուն սաղ վէ սոլ թարաֆընա քիմէեի եանաշըրամամտէ։ Եու թէքրար իտիպ տուրտուղու սէօզիւ՝ խաթրըլարտան չըգմամիշ տըր, վէ պունտան մատտա էվվել ու ախըր Սիվէյիշ դանալը էսհամընը թօբլայըպ թօբարլայըպ չանթաքնա ատթարը, վէ հէման հէր տէվլէթէ խիթապէն, նէ խմբէրսէնիզ էտին, ալըն, վերին, սաթըն, սավրն, ֆագաթ սագընըն, դալպիմէ, ճանբանա, եանի Հինտիստանրնա, վէ անա կերէք տօղրուտան տօղրուեա վէ կերէք տօլաեբըլյա միւթէալլիգ օլան իշլերէ, վէ եէրլէրէ տօգունմասընն հալինտէ պուլունմասը, վէ խուսուսիլլէ Թունուզ մէսէլէսինտէ, Ֆրանսաեա գարշը հիչ սէս սէտա չըգարթմամասը՝ տիգգաթ օլունաճագ ֆէվգէլատէ պիր հալ տըր։ Տիմէք իսթէրիզ քի, Ֆրանսանընն սէրպէսթ սէրպէսթ Թունուզու զապթ իթմէսինէ մուգաֆալի, Ինկիլիզէ տէ՝ Դըզըրզտան պաշդա պիր հագդը սիւքիւթ վերիլմիշ օլմալը տըր։ Եօգսա տիւնեաեր պիրպիրինէ կէչիրիր իտի, վէ տէվլէթի Ալիեէ Թունուզուն զապթ ու իսթիլասընա բոյի ըլեզ տախի կէօսթէրմիշ օլայը, Ինկիլթէրրա մալ տահիսինտէն զիեատէ տուրա պունա դաեիլ օրմաղ իտի։

Ավստրիա իմբէրաթօրլարը՝ Իթալիա Դըզըրզտա Վիէննաեը թէչրիգիրինտէ Ֆօրբէ պուրա հաթիրինտէ վերմէկի հալտէ, գարշրըզ քէնտիսինէ, սիկեր պիր թարաֆտան պիր իդրամ վէ հէաիեէ վագը օլաճաղընա հէր հալտէ իւմիտվար օլմալը տըր, եօգսա նէ քէնտիսի Իթալիաեա պիր շէյ վերիր, հաթթա էլինտէն կելսէ մուգատէմ վէլտիքլերինի պիլէ ալը, նէ՛ տէ Իթալիա Դըզըրզ՝ դաղդըպ պօշ եէրինէ Վիէննա գարուլարընա գատար կիթմեկէ դամթսանը։

Սպանիա՝ հէր նէ գատար էվվէլքի կիպի պէօյիւք տէվլէթլեր աբրասընտա տէեիլ իսէ տէ, բէք տէ աշաղա գալմամագ իչին, շու արալըզ պէնտէ Ֆաս վէ Մարօք թարաֆլարընա մէտէնիյէթի իտխալ իտէճէեիմ տէեու տէմէեէ գաղեբշարը կէօրիւլիւեօր։

Իշթէ սիւնեամբէրն մուաղղամ տէվլէթլերի արասընտա, տօսթլուգ վէ միւնասէպէթի բոլիթիգէյէ նամըյլա պու գատար մուհիմմ ախզուիթարար տէվր օլունտուղու հալտե, էօթէյտե Օսմանը վէ Ռուսիա պէյնինտե շու սոն մուհարէպէ իմբէլլերի կէօրիւնիւբ կէօրիւնմէզ, հէմէն «Ամմանեա պի թարաֆ տուրաճագ, «վէ իքի գուվվէթի թարաֆ եօ«ղուլմասընդճա միւտախէլէ ճայիզ «տէեիլ տիր, վէ պէն իսէ նամուս«լուճա պիր թէլլայըզ իտէճէեիմ» տէյիպ իյան իտէն բրէնս տը Պիզմարգ էլի դօլու պաղը պիր սեեիրճի, եախօտ մուքեաֆաթաբզ վէ ատի պիր թէլլալ կիպի տուրուպ սեյը իտէճէ՞ք մի։ Պիզ ասլա զանն իթմէմէեիզ։ Վէ զանն իթմէք գապիլ օլրա, իշթէ օլ վագբթ գբեամէթլեր գօբաճապընա շիպհէ իսթէմէզ։ Զիւնքի «պէն էյիմ, սէն ֆէնա», «պէն իէյիմ, սէն եէմէ» սէօզիւ էօթէյտէն պէրու պէյնէլ ինսան զուհուրա կելէն վէ, տիւնեաեր ալթիւսթ իտէն հէր գավկա վէ մարազանընն էսասը վէ սէպէպի օլակէմիշ տիր։ Ճէնապը Հաղդ՝ պու կիպի պիր գավկա վէ նիզալարընն էսասընտա տէֆ իթմէսին վէ մէք ու մէլլէթի տէօրթ եթրաֆբմբզտա տէօնիւպ տօլաշան հէր նէվի մուվաթարատան վէ խուսուսիլլէ պու կիպի տօսթ վէ միւթթէֆիգ օլան խայրխահլարատան էմին պու եուրտուն թէմէննասըյլա խաթմի քէլամ իյլէրիզ։

ՊԻՏՅԻՒՔ ԲԷԹՐՕՆՈՒՆ ՀԻՆՏԻՍԹԱՆ ԵՕԼՈՒ

Ինվանիյլէ Սէն ձէյմս զաղէթասրին եազտըրը մէգալէնին այնէն թէրճէմէսի տիր.

Պահրը Հաղէզ սահիլինտէն Դըզրլ Ավրաթա գատար խիթամ պուլանտիր եօլտան, Ռուսիալըլար նէ՞ խաթիֆատէ հինթիզարընտա պուլունուեօրլար։ Պունտան պիր գաչ հաֆթա ագտէմ, տէմիր եօլլարրն եարբլարը խապէր այնըպ, վէ Գրանդուվգս Նամէվգրատան Մավրայի իւ Հաղդ տէմիր եօլունուն տիկեր նիհահեթինէ, վէ օրատան տախի թէքբէ թիւրքմէնլերի վիլաեէթինէ կիթմէք իւզրէ, էնվայի եէրլի մատուլաթը եիւքիւյլէ ճէսիմ պիր քեարպանընն կէօնտերիմիշ օլտուղունու, Նօվօէ Վրէմիա զաղէթասը եարմըշ տըր։ Մէգթիւբ զաղէթա, հավատիսի մէքիւրէյի եազտրգատան սօնրա, Պիյիւք Բէթրօ, նուն քիւշատընը թատմիմ իթտիկի թրիգնին թիճարէթճէ օլան միւնասէթը, պունտան իպարէթ տիր, տիեօր։

Լաքին օլ վագբթ, թէքբէ թիւրքմէնլերինին նամ պիլէ մէճճուլ օլտուղու ճիհէթլէ, Պիյիւք Բէթրօնուն թրիգի թիճարէթի քիւշատ իթմէք թատավվուրունտա պուլունտուղու թէքբէ թիւրքմէնլերի օլմատուղու, անճագ Հինտիսթանճա օլան միւնասէպէթը թիճարէթին քիւշատը արզուսինտէն իպարէթ տիր։

Թադրիպա 200 սէնէ ագտէմ, եանի 1694 սէնէսինտէ, Պիյիւք Բէթրօ, Սիմոն Մէլինկի, եանի քիւչիւք Սիմոն նամվլէ մատրուֆ պիր թաճիրի Մոնկոլ հիւքմտարը նէզտինէ իրասլ իթմիշ իսի։ Մէրգումուն կէթմիշ օլտուղու թարիգ, Մավրայի իւլ Հաղէզ սէմիր եօլունուն տէմիրլերի գօնուլտուղու թարիգին այնի օլտուղու մաշնուն տուր։

Վագասա օլ վագբթ, մէրգումուն իչինէ եարար պիր կիւնա խարիթա օլմատըգընտան, սալիք օլտուղու թարիգին տէմիր եօլա մութապբզ օլտուղունա հիւքմ օլունամազ իսէ տէ, անա բէք եագբն օլտուղու, մէրգումուն գալէմէ ալարը սէյեահաթնամէսի միւնտէրիճաթընտան անլաշըլմըշ տըր։

Հինա ֆաթիհլերի օլան Մոնկոլարըն սալիք օլտուգլարը թարիգի բանէն պիլիպ, ֆագաթ թէֆէրրուաթընա նագը քէլամ օլունուճաճ, Ռուսիա իմբէրաթօրու միւթէվվիֆա նէգօլա, Բէթրէսպուրկտան Մոսգուաեա տէմիր եօլ ինշասը հագգընտա, թարիգին ներէտէն միւրուր իթմէսինի էմր իտէճէկի, քէնտինտէն սիւալ օլունուգտա, պիր ճէտվլէ թահթասը ախզ իլէ, խարիթա իւզերինտէ պիր նիհահեթինի բէթրէսպուրկ, վէ տիկեր նէհահեթինի տախի Մոսգուա շէհրինէ վաղ իլէ, պիր խաթթ միւսթագիմ չըզարագ, եայընը տէմիր եօլուն միրուր իտէճէկի թարիգի կէօսթէրմիշ տիր։

Պիյիւք Բէթրօ թարաֆընտան Հինտիսթանա կէօնտերիլէն թաճիր, Գաղլանտաքի, բոլիթիգա մէմուրունա պահրը Հաղէզ վէ Իրան մէմալիքի թարիգիյլէ կիթմէսի թարիճաթը վիրիլմիշ տիր։ Մէրգումի Հինտիսթանա պիլ մուվասլէ, իթթիֆաք իլէ ավտէթատ, Դաֆդաս տաղլարը եազընընա Շեմագա գարիեէսի ճիվարընա մէճճան [illegible]

Վագբայի մէգիւբէտէն 20 սէնէ սոնրա, Պիյիւք Բէթրօ եինէ Հինտիսթան թարիգինի քիւշատ իթմէք արզուսինէ տիւշմիշ օլտուղու ճիհէթլէ, էվվել էմիրտէ խիվմ իւզերինէ պիր մագատար գուվվէյի ասքերիեէ կէօնտերմէսի թատավվուրունա պուլունմուշ տուր։

Պու տէֆա Պիյիւք Բէթրօ, Ազէր պէյ նամընտա օրթա Ասիա էհալիսինտէն պիրինի թայէն իթմիշ տիր քի, մէրգում Հինտիսթանա ադիմէթի, անճագ Ջար հազրէթլերինէ բաբաղան մուպաեաա իթմէք իչին օլտուղունու պէհան իտէրէք, պաղը սատէիլանը իղճալ իյլէմիշ իսի։ Մէրգումուն պունտան մագսէտի իսէ, քէնտինին բոլիթիգա ճիհէթինտէն օլան իրտամէթինի կիզլէեէրէք,

---

ՄԱՐՔՈ ՎԻՍՔՈՆԹԻ

11

ռաջ իր զինակիրը ձգած էր, ադմուկի մը նոյնժամայն դադրիլը լսեց։ Ադամնեայք սա զինուորք բարեւեցին զինքը, եւ Լուբօն ալ չուտ մը ետեւէն հասաւ։

— Այդ ինչ ադմուկ էր, հարցուց Օգօրինօ Լուբոյին, երբոր սանդուխին գլուխը հասան։

— Թան մը չէր, պատասխանեց Լուբօ. քու Լօտրիգիս հօրեղբօրդ զօրքերէն Պէլլէպուօնէն էր, որ իմ Լիմոնդացի ըլլալս չի գիտնալով, ըստ սովորութեան հետը խօսակցելու ատեն. իմ գեղիս նախատինք չի մնաց որ չընէ։

— Ինչ կ'ըսէր արդեօք այդ ագեղ արջը։

— Կ'ըսէր թէ բոլորն ալ հերետիկոս ու սրիկայ են, վերջապէս ուրիշ շատ մը արհամարհական խօսքերէ վերջը, կ'աւելցնէր թէ իրեն յանձնուած է եղեր որ իւր վաթսուն նիզակցացը մէջ մէկ Լիմոնդացի պարզեւէ ցիւը հանելու համար, ու տասնին մէկին ալ իրեն պիտի պահէ, որպէս զի ինք չարատանջ սպասնէ զանոնք։

— Զարաեեզու անպիտանը, ըսաւ Օգօրինօ, իսկ դու այս խօսքերը կլլեցիր։

— Ես ալ ըսի որ, խեղկատակութեան արհեստը միայն իրեն սեպհական է, ինչպէս որ դէմքն ու զգեստներն ալ կը ցուցնեն։ Բայց թէ իմ գեղացւոցս մէկուն ձեռք դպցնելը՝ գեռ իրեն չէ մնացած։ Ասոր վրայ, խօսք մը ան, խօսք մ'ալ ես, քանը մեծցաւ, եւ ես այնպիսի ապտակ մը իջայ երեսին, որ աչքին վերեւն ուռեցաւ։ Վերջն ալ սկսաւ կոկոս պէս պռոչալ, իբրեւ թէ բոլորովին կուրցած ըլլար։

— Դու ալ ամենեւին չես կրնար բարկութիւնդ չափաւորել։

— Իրաւ է. ես ալ գիտեմ թէ գէշ ըրի, սակայն ոմն կրնար համբերել այնպիսի արհամարհանաց։ Արդարեւ կ'երդնում կենացս վրայ, եթէ չուզենայի քու եւ այս տանս պատիւը պահել, նոյն վայրկենին անոր երկու աչքերը հաւկթի պէս դուրս կը թափէի։

— Գիտեմ թէ ալ աւելին կրնայիր ընել։

— Աղէկ, աղէկ ըսաւ Լուբօ. կարելի է, որ երկրորդ անգամ մ'ալ Լիմոնդա իրարու պատահինք, այն ատեն իրեն մնացած պարտքս կը վճարեմ։

Ինչպէս որ շատ չանցաւ զիրար գտնալով Լուբօ իւր խօստմունքը կատարեց. բայց թէ ինչպէս, անիկայ ժամանակին պիտի պատմենք, հիմայ պէտք է երթանք Տէլ Պալցօ կոմսը գտնաւու։

Նոյն օրերը Տէլ Պալցօ կոմսը՝ Միլանէն սուրհանդակ մը ընդունելով երկար ատեն իրարու հետ գաղտնի տեսնուելէն վերջը, պարզապէս յայտնեց կնոջը որ ամուսնապէս երկրորդ օրը պէտք է ճամբայ ելլան դէպ 'ի քաղաք երթալու. որով բոլոր տանը մէջ եղողները սկսան մեծ պատրաստութիւն տեսնալ ճամբորդութեան։ Երմէլինտա, այսպիսի յանկարծական ու ծանր որոշման մը վրայ զարմացած՝ որչափ ալ փորձեց պատճառն իմանալու, սակայն բան մը չը կրցաւ հասկնալ։

Իսկ երթալու ճամբուն որոշմանը գալով, Երմէլինտա առաջարկեց որ, մինչեւ Լէքքօ նաւակով երթան ու անկէ անդին, որ մինակ մէկ ճամբայ մը կար, չիտակ Միլան անցնին։ Սակայն այս ճամբայ ըսածնիս, յայտնի է թէ նոյն դարուն գտնուած ճամբայներէն անպիտանագոյնն մէկն էր. խորտուբորտ, արգմատ ու տեղ տեղ այնպիսի փոսեր կը գտնուէին, ուր ձի մը մինչեւ կուրծքը կրնար մէջն իյնալ։ Ի վերայ այսր ամենայնի, դարձեալ՝ ընտրելագոյն ճամբան ալ այսր էր։ Իսկ կոմսը, այն Մօրքանթօի անաւոր ժայռերուն քով պատահած նաւակոծութեան օրէն 'ի վեր, վրեն ու նաւարկութիւնը յետին աստիճանի աչքէն վճռած ըլլալուն, ատոնց անունն անգամ բոլոր տանը եղած ըլլալուն, ատոնց անունն անգամ բոլոր տանը մէջ մոռնալ տուած էր։ Ուստի որոշուեցաւ լեռնամէջ մուտնելն արգիլ

ԻՀԷ Թաճիրլիք ըէնկի վիրմէքտէն Լ-պարէթ տիր։

Թէվարիխի միւխթէլիֆէնին վիր-տիկի մաիւմաթա նէզարէն, Աշէր պէյ Հինտիսթանա վասըլ օլմաեըպ, Ասթրախանտա եադաեը էլէ վի-ըէրէք, Թահդիր օլունտուղու ճի-հէթլէ, մահէլլի մէգքիւրտէն սա-վուշմաեա մէճպուր օլմուշ տուր։

Թուքէյճ նամինտա տիկէր պիր բօ-լիթիգա մէմուրու տախի բրէնս Պէ-գովիճին Խիվա իւզէրինէ հարէքէթ իթտիկի էսնատէ, Ասթրախանտան եօլա չըգըպ, լաքին Ասթրապատ շէհրինի միրուր խտէմէեերէք, Ի-բանիլեր մարիֆէթլիյլէ էսիր խտիլ-միշ, վէ արասը չօգ կէչմէտէն Թէ-լէֆ օլմուշ տուր։ Պունտան սօնրա, պահրիեէ եիւզ պաշըլարընտան Ֆօ-ճին նամինտա պիրի, մանէն Հին-տիսթանա կիթմէք մէմուրիեէթինի հայիզ օլտուղու հալտէ, սուրէթի զա-հիրէտէ Իրան մէմալիքի Թարիդիյլէ Պուխարաեա կիթմէք իւզրէ, տէվ-լէթի միւշարիլէյհատան միւսատէ թահսիլ իթմէք իչէն, Իրան հուտու-տունա վասըլ օլուր։ Օլ վագթի, Պու-խարա շիմտիքի միսիլու օլմաեըպ, ժէնէրալ Զէրնաեէֆին զապթ վէ խս-թիլա իթտիկի վիլաեէթլէրտէն պաշ-գա, Ագիզանխթանա թապի օլան շը-մալ վիլաեէթլէրի տախի Պուխարա հիւքմտարլարընտան զէյրի խտարէսին-տէ պուլունմագտա իսի։

Եիւզ պաշը Ֆօճին, քէնտիտէն էվվէլ կէօնտէրիլէն մէմուրիյնտէն ֆազ-լա պիր իշ պէճէրմէկէ մուվաֆֆագ օլամատըը կիպի, Թաշքէ ճիհէթին-տէ տախի անլէրէ թէֆէվվիւգ խտէ-մէմիշ տիր։

Ճիհանը միւխթէլիֆէտէն հարէ-քէթ իտէն իբի ֆըրդատան պաշ-գա, եիւզ պաշըյը միւմտիլէյհ պիր քիչիւք ֆըրդատա դօմանտան թայ-նէն օլունուպ, Ճիհուն նէհրի ահիլինտէ ֆըրդայի սայրէք իլէ պիրտէմէք իւզրէ եօլա չրգմիշ իտի։ Պիր միւատէթ սօնրա, Ֆօճինին թահ-թը իտարէսինտէ օլարագ, տիկէր պիր ֆըրդա սահա կէօնտէրիլմիշ տիր քի, միւմտիլէյհ գալէմէ ալմըշ օլտուղու սէյեահաթնամէսինտէ պու իքինճի սէֆէրտէ քէնտիյի Հինտիս-թան բօլիթիգա մէմուրու նամըյլա եատա իտիպ, կիտէճէկի Թարիդին տախի Իրանը պահրը Հաղեզ սա-հիլինտէ Ասթէրապատ շէհրի ճիհէ-թի օլտուղունու պէճեան իտիեօր։

Շէհրի մէդքիւրէ վասըլ օլտուղ-տա, Իրան Թարիդիյլէ Պուխարաեա կիթմէք, վէ Պուխարա խանրնա Զար Թարաֆընտան կէօնտէրիլէն նամէյի Թագտիմ իթմէք իւզրէ, Իրան տէվ-լէթինտէն պիր մէմուր Թալէպ իթ-մէք էմրինի հայիզ օլտուղունու իլա-վէ էյլէեօր։

Էսքին Ասթէրապատ վալիսի, իլէ-րուտէ էհալի պէյնինտէ շուրիշ օ-ղուպ, օ Թարիդին եիւզ պաշբի միւ-մտիլէյհ իչին մուխթարաեը մու-ճիպ օլաճաղընը պիլ պէեան, պիր Իրան մէմուրու Թէրֆիդ իթմէք ճի-հէթինէ մուվաֆֆագատ իթմէմիշտիր։

Եիւզ պաշը Ֆօճին ատէմի մու-վաֆֆագըյեէթլէ ավտէթ իթտիկի սըրատա, քէնտիտէն էվվէլ կէօն-տէրիլէնլերե վերիլէն Թալիմաթ իլէ բրէնս Սիմենօֆ նամինտա տիկէր պիրի կէօնտէրիլմիշ իսի։

Բրէնս Սիմենօֆուն Ասթէրապատա վասըլ օլտուղու անլաշըլըբ իսէ տէ, շէհրի մէդքիւրուն իլէրիսինէ կիթմէեէ մուվաֆֆագ օլամատը։ Պու-նունա պէրապէր, միւմտիլէյհ ավ-տէթինտէ եիւզ պաշը Ֆօճին, Ասթէ-րապատա կիթմէտիկի միսիլու, մա-եէթի էրքեանընտան պիր ֆէրատ տախի կիթմէկէ միւատատէ իթմէմիշ օլտուղունու, վէ պահրը Հաղեզ սա-հիլինտէ օլան պիր Թագրմ էօքիւղ-ըր իւզրինէ հիճմամ իլէ, պիր գաշ Թանէսինի զասպ իտերէք, ավտէթ իթտիկինի պէեան իլէ սէլէֆինի իթ-համ արզուսինտէ պուլունմաշ տուր։

Մավրայի իւլ Հաղեզ տէմիր եօլու Պէօյիւք Բէթրօնուն Ռուսիա իլէ Հին-տիսթանը պիրլէշտիրմէք իւզրէ Թատ-միմ իյլէմիշ օլտուղու Թարիդին այ-նը իտուկինի իապաթ իթմէք բէք տէ գօլայ տէյիլ տիր։ Շիմտիքի միսիլ-լու Ռուսիա տէվլէթի իճապը Թագ-տիրտէ սբրա իլէ վէ իքիսինի պիր-տէն դուլմանագ իւզրէ, Հինտիս-թանա իքի Թարիդ քիչատ իթմէք արզուսունտա պուլունմաշ տուր քի, պիրի Սըմրգանտա շէհրի վէ Պամին կէչիտիյլէ Բեապիլէ միւնթէհէ, վէ տիկէրի պահրը Հաղեղին սահիպի շար-գի ճանիպինտէն Իրան մէմալիքինի միրուր իթմէք իւզրէ օլան Թարիդ տիր։

Պիյիւք Բէթրօ, Հինտիսթան Թա-րիդինի քիչատ իթմէք իւզրէ, Ի-բան մէմալիքինէ տէֆաթլէ կէօն-տէրմի, օտուտու մէմուրինտէն բրէնս Պագովիճին Խիվա իւզէրինէ հարէ-քէթի էսնատէ, Թաճիր գրեաֆէ-թինտէ պիր Թագրմ բօլիթիգա մէ-մուրլարը կէօնտէրմիշ տիր քի, ճիւմ-լէսի Խիվա ճիվարընտա գաթլ օլուն-մուշլար տըր։

Կիտէն մէմուրլարըն քեաֆֆէսի պահրիեէ զապիթանընտան օլուպ, պունլար, ճիհուն նէհրինէն սէյրի սէ-ֆայինէ խթիտատը օլուպ, վէ նէ գատար մահէլլէ գատար սէֆինէլէ-րին կիտէպիլէճէկինի քեշֆ իլէ պէ-ռապէր, Խիվատան Պուխարաեա, վէ Պուխարատան ճիհուն նէհրինի կէչ-տիքտէն սօնրա, Մօկօլ միլքինէ վա-սըլ օլմագ վաղայիֆիյլէ միւքէլլէֆ խտիլէր։

Ամտէթտէ իսէ, միւմքին օլտու-ղու Թագտիրտէ, պահրը Հաղեղէ կիթտիքլէրի Թարիդատէն ախէր պիր եօլ իլէ ավտէթ իթմէլէրի, պաշդա-ճա Թէնպիհ օլունմուշ իտի։

Պունլար, էվվէլ էմիրտէ, նէհրէն սէֆինէլէրին գապիլի սէյր օլտուղու մահէլլէ գատար կիտիպ, օրատան տախի տօղրուճա գարատան Հինտիս-թանա ադիմէթ իթտիքլէրի սըրատա, Թէստատիֆ իթտիքլէրի նէհր վէ եա կէօպրէրին մէվգրի ճօղրաֆիեէլէրիյլէ, կէչտիքլէրի արադիյի թայէին խտիպ, Հինտիսթանատան եինէ Թարիդի մէզ-քիւր վասըթասըյլա ավտէթ իթմէլէ-րի, վէ եավաա Հինտիսթանատա պու-լունտուղլարը էսնատա, տիկէր պիր Թարիդ օլտուղու խապէր ալընարգ-տա, պու եէնի Թարիդտէն ավտէթ-լէ, կէլտիքլէրի Թարիդի ճէատտի, Թանզիմ իտէճէքլէրի խարիթատա Թէմամըյլա կէօսթէրմէլէրի Թավսիեէ օլունմուշ իտի։

Թաճիր գրեաֆէթինտէ, պահրիեէ զապիթանընտան պաշդա, Հինտիս-թանըն Թիճարէթիյլէ պէրապէր Թըպ-պէն իսթիհսալ օլունուպ, մէմալիքի մէգքիւրտէ քէսրէթ իւզրէ հասըլ օլան նէպաթաթը միւխթէլիֆէեէ տայիր մալիւմաթ իսթիհսալ, վէ հէմ Թիճարէթին տերեճէսինի Թահսիա վէ Թայէին իթմէք իւզրէ, Թիճարէթ-տէ մէհարէթի քեամիլէսի օլան Թա-ճիրլէրտէն տախի պիր գաշ քիչի կէօնտէրիլմիշ իտի։

Մըսիրը Բօպէրթ Միշէլին Ինկիլիզ լիսանընա Թէրճէմէ իթմիշ օլտուղու Բրօֆէսէրինին բէսմէն Թապ օլունան սէյեահաթնամէսինտէ, մէրդումմիւ-նասէպաթ ալտրբարագ, Ռուսիա տէվլէթինէն, Մախուֆ ճօնուն զէ-մանընտան սօնրա, տէֆաթլէ Օրթա Ասիատան Հինտիսթանա պիր Թիճա-րէթ Թարիդի քիւշատը Թէշէպպիւ-սինտէ պուլունտուղունու եաղրեօր։

Պու արզունուն դուվվէտէն ֆիիլէ կէթիրիլմէսի իչին, սուրէթի ճիտ-տիեէտտէ էն եվվէլ զայրէթ իտէն Պիյիւք Բէթ[illegible] իսէ տէ, ատէտը մուլ[illegible] մուճիպի իսթէֆատտէ օլուպ, օ տախի սօն նէթիճէլէրին վիճուտտէ կէրմէսինէ միւթեվագրվի իտուկինի անլամշ սըրա։ Շէօյլէ քի Հինտիսթան Թիճարէթի-նին Թարիդինի աչմագ, իքի շէյէ միւթեվագգրվի օլուպ, պիրի խիվանընն խմիլասըյլա, խիվա իլէ Ռուսիա պէյ-նինտէ վագը Գըրկըզ գատիլէլերինին ելթատի Թահմբնա ալընմասը, վէ տի-կէրի տախի Իրան տէվլէթինի զայիֆ-լանտըրըլմասընտան իսպարէթ տիր։

Հինտիսթանա օլան իքի Թարիդ-տէն Նօվօեէ Վրէմիա նամ զաղէ-թանընն բիվտէեթինէ նազարէն, Պիյ-յիւք Բէթրօնուն, Իրան մէմալիքի ճիհէթինտէն օլան Թարիդի լեէրճիհ իթտիկի անլաշըլըեօր։

Պինտէն ալէյհ, Ռուսիա միհէն-տիպլէրինին տախի շիմտիքի հալտէ, քեշֆ ու քիչատ արզուսինտէ օլ-տուղլարը Թարիդ տախի, Իրան մէ-մալիքինտէն կէչէն Թարիդ օլտու-ղու, Թէշէպպիւսաթը վաղբատան անլաշըլըբ, հէր հալտէ շայեանը իթի-նա օլտուղու շիւպհէսիզ տիր։

ԲՈՒՍԻԱՏԱ ՊՈՒՂՏԱՑ ԻԹՈՒԱՃԱԹԸ

Պու սէնէ Ռուսիատա մահսուլաթ, օրթա տէրէճէյի Թէճավուզ իթտի-կինտէն, էկէր պու մահսուլաթ քեար-լը սուրէթտէ սարֆ օլունուր իսէ, Ռուսիանըն խարիճէ օլան պօրճլարը Թէավիեէ օլունճագ տըր։

Ցահա եադըն վաղբիլարա գա-տար, Ռուսիա, Էվրօբանըն ատէթա պուղտայ անպարը օլուպ, Ինկիլիթէր-բատա պիլէ մահսուլաթին աչըզը Ռուսիատան իրմալ օլունտուղունատան, վէ պինապէրին Ռուսիա բիտցատը, էճնէպի բիտցալարընա պու սուրէթ-լէ Թէգատսիւմ իթտիկինտէն, պուղ-տայ ախղու իթասը մէսէլէսի, Ռու-սիատա էֆքեարը ումումիեէլի իշ-դալ իթմէղ իսի։

Հալպուքի օն սէնէտէն պէրու, պու հալ, Ռուսիանըն զարարընը մու-ճիպ սուրէթտէ խայլիտէն խայլի Թէպ-տիլ օլմուշ տուր։ Շէօյլէ քի խլատա-Թը մալիեէ, էճանիպ իլէ տէրքեար օլան գրեաֆօ մուամէլաթընը ար-Թըրմըշ օլտուղունատան, Ռուսիա միւմ-քին մէրթէպէ զիեատտէ պուղտայ իխրաճընա մէճպուր օլմուշ, վէ այնի վագբիտտա Էվրօբա բիտցալարընատա, Ռուսիանըն էմրի պիրատը հագդըն-տա մուխթարալը բաքիպլէր հու-սուլէ կէլմիշ տիր։

Էվվէլ էմիրտէ Մաճարիսթան իլէ Թունա իմարէթլէրի մէյատտա չըգ-մըշար տըր։ Վագտտա շու տարպա միւէսսիր օլմուշ իսէ տէ, Գարատէ-նիզի եէնի վէ քիչիւք Ռուսիաեա բարթ իթմէք իւզրէ ինչա օլունան Ռուսիա տէմիր եօլլարընն իքմալ օլ-մասը, Օտէսատա, Կալաց վէ Բէշթա գարշըսընտաքի թէվէֆֆիւգունու-աղ վաղբիտտա եէնիտէն քեպ իթ-տիրմիշ տիր, զիրա պու սուրէթլէ Օտէսատան Թայմս նէհրի քենարը-ընա գատար մահսուլաթ ատա կէ-ճիքմէեերէք վասըլ օլատիլտիկի կէօ-ռիլմիշ տիր։

Պիր գաշ սէնէ սօնրա, մէմալիքի Միճթէմիսի Ամերիգատա եէնի պիր բաքիպ բէյատտա օլուպ, լաքին պու տէֆա պու բաքիպ, էվվէլքիլէրտէն զիեատտէ տէհշէթլի պուլունմուշ տուր, շէօյլէ քի օլ պէօյիւք ճիւմհուրիեէթ, ատէթտա քեաֆֆէյի բիտցալարատան, Ռուսիաեը ատտա ատտա Թատտա իթ-մէքլիկէ Թէշէպպիւս իյլէմիշ, վէ սօն պէշ սէնէ զարֆընտա, Ամերիգալը-լար մահսուլաթը զիրաիեէլերինի 4 գաթա իպլաղ իլէ, պիլ Նէպպէ էհ-վէն օլան մահսուլաթլարըյլա Էվրօ-բաեը ատլատրմուշլար տըր։

1875տէ, Ամերիգա պուղտատէրընն էվրաճաթը 24 միլեօն, հալպու չի 1880տէ 83 միլեօն գանթատա պա-ղիլ օլմուշ տուր։ Պունտան օն սէնէ ադատմ, Ինկիլիթէրա, քէնտի իտ-խալ իթտիկի պուղտաեէրընն ղիր սիւլիւտիւնտէն զիեատէսինի (Ֆանի եիւզտէ 34 տէրէճէսինի), Ռուսիատան ալաբրը հալտէ, Ամերիգատան ան-ճագ եիւզտէ 20 ալը իսի։ Ֆագատ 1880 տէ Ռուսիա, Ինկիլիթէրատա 2,800,000 գանթատ պուղտայ Դերսի-կի հալտէ, Միւճթէմիյի Ամերիգա, 36 միլեօն, Գանատա 3,873,000, Ա-վսթրալիա 4,267,000, Հինտիսթան 3,247,000 վէ Էվրօբանըն խարիճինտէ պուլունան տիկէր պէլտէլէր 2,000,000 գանթատ պուղտայ վերմիշլեր տիր։

Կէրչի 1880 սէնէսինտէ, Ռուսիա-տա պուղտայ մահսուլաթը Էյի օլմա-մըշ իսէ տէ, 1879տա տախի, Ամէ-րիգա իլէ Ռուսիատան Ինկիլիթէրա-եա կիտէն պուղտայ մահսուլաթինճա վաղը օլան ֆարգ, ֆէվգէլատտէ պու-լունմուշ տուր։

Ամերիգանըն ամէլիաթը գիրսի-եէտտէ պու սէրէճէ իլէրլէմէսի, Էվ-բօբանըն քեաֆֆէյի մէմլէքէթլէրին-տէ հագդգաթէն պատիր էնճիշլէ օ-լուպ, կէրէք ումումի վէ կէրչ խու-սուսի սուրէթտէ ատէթա բէղ ապէթ եօլունա կէրիլմիշ տիր։ Անճագ պու խուսուսա էն զիեատտէ ալէատատար զանն օլունան Ռուսիա օլտուղու Թագ-տիրտէ, պաղը Ռուսիա զաղէ ալա-լրընն սէօղիւնտէ պագըլը իսէ, պու մատատէ իլէ էն ազ իշթիրալ խանէն տէ Ռուսիա իսիշ։ Ռուսիա, պէյյիւք պիւ-յիւք տէմիր եօլ խաթթարը ինչա իթմիշ օլտուղունատան, մահսուլաթը-նըն սիւրիւմիւնիւ արթըգ տիր։ Ամէմէքտէ տիր։ Շէօյլէ քի, լիմանլար, մուխապէրաթը նէհրիեէ, Թարիգ-լեր, եիւլլէթմէք վէ պօշալիմագ ուսուլլէրի, վէ էմթաանընն մուհա-ֆաղատը, Ռուսիանըն գօրգաճագ հիչ պիր բեդատէթ օրմաեըը զէ-ման, նէ հալտէ իսի իսէլէր, պու կիւնդի կիւն տախի այնի հալտէ պուլունմագտա սըրրար։ Կէրչի ամէմիր հէլ-լար, նագլիեաթ մասրաֆընը ազ-զալթմագտա իսէլեր տէ, մահ-սուլաթը սէֆինէլէրե Թահմիլի իչին իտիլէն ֆէվգէլատտէ մէս-ռիֆաթ, նագլիեաթ մէսարիֆինի եի-նէ արթըրմագտա տըր։ Պիլ ճիւմ-գօնու մէմլէքէթլէրտէ նագլիեէ մէ-սարիֆաթը էն ագալլի տէրէճէսինի էնտիրիլմիշ օլտուղու, վէ խուսուսկի-լէ Ամերիգատա չիֆթճիեէ էն պէօ-յիւք գօլայըդլար կէօսթէրիլմիշ պու-լունտուղու Թագտիրտէ, Ռուսիատա պունլարը հիչ պիրիսինին օլմամասը, էմրի զիրաաթա պիյիւք զարար վեր-մէքտէ տիր։

Սայիր մէմլէքէթլէրտէ չիֆթճիլիք խուսուսունտա ֆէվգէլատտէ սայ ու իգատամ օլունուպ, օլ պապտէ հէր

ձկնորսը, միայն թէ Մօնցայի չուկային մէջ քու բա-զէակրիդ որդին ինձի յանձնած էր այդ նամակը։

—Ուրեմն Լուբօն հիմայ Մօնցա է։

— Այո, սա ասպետին հետ ... սա գեղեցիկ ե-րիտասարդին հետ որ քաւական ատեն քու բերդիդ մէջ կեցաւ։

Երանուհի կարծես թէ քունէ մ'սթափեցաւ, սա-կայն սրտին ալէկոծիւնը չի յայտնելու համար, երբոր ի-բենց խումբը սկսաւ ճամբան շարունակել, այդ եր-կու ձկնորսները ցուցընելով՝ ըսաւ մօրը։ — Խեղճ մարդիկ, կարելի է թէ հիմա ասանց տղայքն ուտե-լու հայ չունին, արդեօք քիչ մը բան տամ։

— Տուր, Ատուծոյ սիրուն Ըլայ։ այսի այս խեղ-ճերն յիրաւի արժանի են ողորմութեան, ըսաւ Էրմէ-լինտա։ Աղջիկը իւր հօրը հետ խօսող ձկնորսին ոսկի մը տալով, էկսուակէս առէք ու մեղի համար ալ ա-ղօթք ըրէք, ըսաւ։

Մենք վերջին անգամ Էրմէլինտան՝ Երանուհւոյն սրտնեղած ձգեցինք, այսինքն մայրն առանց իր հրա-մանին աղջկանը որսի երթալուն վրայ նեղանալով՝ որ-չափ ալ միտեւ հիմայ չէր խօսած Երանուհւոյն հետ, այ-սու ամենայնիւ կարծես թէ սիրտը միշտ փուչի վրայ էր։ Իսկ աղջիկն իր կողմանէ չի կարենալով մօրը խսսա-ցրտութեանը համբերել, Օդօրինօի երթալուն երկ-րորդ օրը, եկաւ լալով պատմեց մօրը թէ՝ ինչպէս եւ ինչ կերպով ընդդէմ իր կամացն ու դիտմանցը, իրեն անհնազանդ դտնուած էր։ Յայտնելով միանգա-մայն սրտին զգացմունքները, եւ տալով իր սիրելի մօ-րը՝ Ֆանթէի հատորին մէջէն գտած նամակը։

Էրմէլինտա կարդաց նոյն նամակը, որուն մէջ Օդօրինօ պարզապէս կը խոստովանէր թէ ինք՝ որչափ ընդդէմ իր հաւանութեանը, խօսուած էր Ֆրանչինօ Բուսքօնիին աղջկանը, սակայն հիմայ հասատատ մի-քը գրած էր որ Երանուհիէն ուրիշ մ'իրեն կին չառ-նու, եւ հետեւարար Երանուհիէն թողութիւն կը խնդ-րէր առանց նախ եւ առաջ ծնողացը հետ խօսելու, այս առաջին անգամ գրով իր միտքն իրեն յայտնած ըլլալուն վրայ։

Ուստի Էրմէլինտա նամակը գոցեց, եւ մայրական քաղցրադոյն սիրով մը խոստացաւ աղջկանը որ այս բանս ստուգելու համար ամենայն հնարք բանեցընէ։ միանգամայն խրատելով զինքը որ՝ բոլորովին չի յու-սայ։ Որովհետեւ այս բանիս մէջ նախ Մարքօյի ան-յաղթելի կամքը կար, երկրորդաբար՝ Ի վաղուց կոմ-սին ալ ոխակալած ըլլալուն, այժմ Օդօրինօի ալ ա-նոր հաւանութեանը դէմ գործելն անհնարին եւ ան-տեղի գործ մ'եղած ըլլալը Էրմէլինտա քաջ գիտեր։ Այսու ամենայնիւ դարձեալ գործն իր վրայ առնե-լով, նոյն վայրկենէն իր աղջկանը բերնէն կատար-եալ հնազանդութեան խոստումն առաւ։

Ասանկով՝ երկուքն ալ իրենց վոխադարձ սիրոյ կապերուն հաստատուած, ճամբորդութեան մէջ ա-ռաջնուան պէս իրարու հետ ընտանեբար կը խօսակցէին։

Իսկ կոմսն առանձին կը մտածէր թէ այն երկու ձկնորսաց իրեն համար ունեցած նամակներն իրեն ինչ լուր կրնար տալ։ միթէ Միլանի մէջ նոր խռովու-թիւն մը ծագած էր, եւ կամ Օդօրինօ զինքը կը հա-մոզէր որ առ այժմ քաղաքը չի մտնայ։ ով գիտէ, ով գիտէ ... վերջապէս որոշեց որ ճամբէն խոտորի, ու Մօնցա երթալով Օդօրինօի հետ անձամբ տեսնուի։

ԳԼՈՒԽ Թ.

Գրեթէ արեւելեան մարը մտնելուն մօտ՝ մեր ճամ-բորդները Մօնցայի սուրբ Յովհաննու եկեղեցւոյն հը-րապարակը հասնելով, տեսան խուռն բազմութիւն մը՝ որ քահանայի մը գլուխը ժողոված, բարձր ստո-լի մը վրայէն անոր ճարտար քարոզութիւնը մտիկ կ'ը-նէ։ Նոյն բազմութիւնը մեր ձիաւորաց խումբը տես-ածին պէս, ձգեց այն քարոզիչն ու հետաքրքրու-թեամբ վազեց եկողներուն քով մօտեցաւ, իմանալու համար թէ ով են, ուրկէ կ'ուղղուն եւ ուր կ'երթան։ Ուստի ակնթարթի մը մէջ մարդիկները հետաքրքիր ու ճանճրացուցիչ բազմութենէ մը պաշարուեցան։

Էրմէլինտա եկեղեցւոյն դռները բաց տեսնելով եւ կերպով մ'ալ այն ազմուկէն ազատելու համար, դարձաւ կոմսին։ — Մենք կրնայք հոն ներսը կ'ըս-պասենք, քանի որ դու՝ Օդօրինօն գտնելու կ'երթաս։ Նուտ ըրէ, որպէս զի կարենանք ճամբայ ելլալ ու գի-շերը վրայ չի հասած Միլան մտնել։

— Այսպիսի արգելքի մը ժամանակ եկեղեցի մըտ-նալ կ'ուզէք, ըսաւ կոմսը ցած ձայնով, վասն զի չէր գիտեր բոլորտիքն եղողներուն ինչ կարծեաց տէր ըլ-լալը։

Սակայն Էրմէլինտա բանի տեղ չի դնելով կոմսին այս դիտողութիւնը, աղջկան թեւը մտնալով՝ Լաու-րէդայի ու անոր մօրը Մարիանայի ու բարեկամին աչք ըրաւ որ հետը դան, եւ բազմութիւնը ճեղքե-լով անցաւ ու ամենքը միասեղ եկեղեցիին ներս մըտան։

Աւագ խորանը չքեղ զարդարուած էր։ մոմերն ու կերոնները վառած՝ սովորական ժամանակուան պէս քահանայք բարձրաձայն կը սաղմոսերգէին։

Էրմէլինտա բաւական ատեն տարակուսած մնաց թէ դուրս ելլայ թէ չէ, վախնալով որ չըլլայ թէ հերձուածող քահանայից ժամասացութեան ժամանակ ներկայ գտնուելովը գլխընուն բան մը պատահի։ Սա-կայն վերջապէս այս մտածմամբ կրցաւ սիրտը հան-դարտեցնել թէ՝ ես հոս իբրեւ ապաստանարան մտած եմ, ինչպէս որ այսպիսի պարագայի մէջ տան մը կամ ո եւ իցէ երդի մը տակ կրնայի մտնալ։ Ուստի ա-ռանց երկրպագութեան եւ ոչ ալ երեսը խաչակնքե-լու նստաւ ստոլի մը վրայ, ու աղջիկն ալ քովը նըս-տեցուց։

Իսկ Լաուրէդայի մայրը, որ արդէն իւր Պէր-նարտօ որդւոյն սուրբ Ամբրոսիոսի եկեղեցւոյն հերձ-ուածող քահանայից մէջէն սորված քանի մը իմաս-տակ քարոզութիւններէն յափշտակուած էր, երբոր տեսաւ թէ իւր աղջիկն ալ իրենց տիրուհւոյն պէս նստելու կը պատրաստուի, քաշեց անոր զգեստէն ու քովը ծնկան վրայ բերաւ, յետոյ տեսնալով որ ա-մուսինն ալ դեռ ոտքի վրայ կեցած ու ձեռքերն ետին դրած եկեղեցւոյ պատերուն վրայ առաքելոց պատ-կերները կը դիտէ, սկսաւ քթին տակէն մռմռալ։

— Եկեղեցւոյ մէջ ասանկ կենալ, կարծես թէ սխոռի մը մէջ ենք, ամօթ չէ։

— Լռէ, չըլլայ որ տիրուհիներս լսեն, կ'ըսէր Լաուրէդա մօրն ականջէն վար։

կիւնա գօլայլըգլըգ պուլունտուղու վէ եախօտ տիւշիւնիւրսիւկիւ, վէ պու եիւզտէն հիւքիւմէթլեր վէ էհալիլեր քէսպի սէրվէթ իթտիքլերի հալտէ, էսէֆ վէ զիեատէսիյլէ էսէֆ օլունուրքի, մէտիէքէթիմիզտէ էմրի զիրաաթ հագգընտա լազմ կէլէն գօլայլըգլար իճրա իտիլմիշ օլմաղընտան, նիչէ մահսուլտար եէրլէրիմիզ չէօլ վէ եապանի պիր հալտէ գալմըշլար, վէ պու սէպէպլէ խազինէյի տէվլէթ, կէօրէճէկի մէնֆաաթը ազիմէյի ըյգ իթտիկի կիպի, էհալի տախի, չիֆթճիլիք սաեէսինտէ, սաատէթի հալէ նայիլ օլապիլիրքէն, զարուրէթ վէ սէֆալէթ իչինտէ իմբարը էվգաթ իյլէմէքտէ, վէ արա սըրա գրթլըգ աֆէթինէ պիլէ տիւշար օլմագտա տըր։

Իմտի, էկէրչի Անատօլուտա հագըգաթէն իսլահաթ իճրասընա միւրատ օլունուեօր իսէ, պիզճէ, եաբըլաճագ իսլահաթըն պաշլըճասը, Անատօլունուն հէր թարաֆընտա պիր ան էվվել տէմիր եօլլար ինշասը, վէ էմիյէէթի ումումիեէնին իեատէսիյլէ, պու սուրէթլէ, օրալարտա պուլունան չիֆթճի էհալիեէ, էմրի զիրաաթ խուսուսունտա իգթիզա ի-տէն թէչվիգաթ, վէ սայիր գօլայլըգլար իթասընտան իպարէթ օլմալը տըր։ Օ հալտէ, հիչ շիւպհէ եօգ տուր քի։ էմրի զիրաաթըն իլերլէմէսիյլէ, հէմ մէտիէքէթիմիզ քէսպի մամուրիեէթ իթմիշ, հէմ խազինէյի տէվլէթին վարիտաթը չօղալմըշ, վէ հէմ աախի էհալի, արզու իյլէտիկի սաատէթի հալէ նայիլ օլմուշ պուլունուր։

—

Ռուսիա իմբէրաթօր, իմբէրաթօրիչա, բրէնս էմբերիալ, վէ տիկեր բրէնսլէր, հոկտ. ալաֆր. 13 իւնճիւ կիւնիւ Բէթերհոֆ սէրաբընտան Կաչինա սէրաբընա ավտէթ իթմիշլէրտիր։

—

Ճաբօնիա հիւքիւմէթի, ճաբօնիալը շակիրտլերի թահսիլի իւզում վէ ֆինուն իչին Էվրօբաեա կէօնտէրմէք բէք պահալը օլոուղունու, վէ կիտէն շակիրտլեր իւզերինէ լահեդեյա նէզարէթ իտիլէմէտիկինի կէօրէրէք, ճաբօնուն եէտտո չէհրինտէ պիր տար իւլ ֆիւնուն քիւշատընա գարար վիրիպ, պունուն իչին էվվել էմիրտէ Ֆրանսըզ, Ինկիլիզ վէ Ալման մուալիմլեր կէթիրթմիշ իսէ տէ, մուախարէն պու գատար լիսանըն թահսիլի բէք չօղ օլտուղունու, վէ մուալլիմլերինտէն էն զիեատէ միւսթայիտ օլանլար Ալմանլար իտուկինի կէօրտիւքլերինտէն, եալընըզ պունլարը ալը գօեուպ, տիկերլերինէ եօլ վիրմիշլեր տիր։ Իշպու տար իւլ ֆիւնունտա պինտէն զիեատէ չակիրտ պուլունուպ, պունլար չէհրի մէդքիւրուն ըիւշտիեէ մէքթէպինտէ տերսլերինի ալթը սէնէ զարֆընտա իքմալ իթտիքտէն սօնրա, տար իւլ ֆինունա գապուլ օլունմուշլար տըր։ Մուալլիմլեր, վերիլէն խարճրահտան պաշգա, սէնէտէ 25,000 ֆրանգ իւճրէթ ալմագտա, վէ հօճալըգ իչին գալըբզլարը միւտտէթ զարֆընտա, պաշչէլի պիր էվտէ քիրասըզ օթուրմագտա տըրլար։

Ց. ԹՕԼԱՅԵԱՆ

Պէյօղլու, Շիշլի սօգաղը Նումէրօ 5.

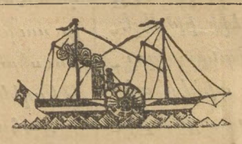

ԻՏԱՐԷՅԻ ՄԱԽՍՈՒՍԷ

Իշպու 1297 սէնէսի Թըշրինի էվվէլին (հոկտ.) պիրինճի բէնշէնպիհ կիւնիւնտէն իթիպարէն "Ցէվահիրի Միւթէճավիրե" վաբօրլարընըն վագթը հարէքէթլերի.

ԱՏԱԼԱՐ ԹԱՐԻԳԻ

Բուլար ճանապարհն		Ադալար ճանապարհն Քէօբրիւ-ոէ
1	15	Պէյիւք Ատատան Հէյպէլի Պուրկազ Գընալը Քէօբրիւ։
1	50	Բէնտիքտէն Գարթալ Պէյիւք ատա Հէյպէլի Պուրկազ Գընալը։ — Թըշրինի էվվել 15 ինտէն իթիպարէն Պիւյիւք ատատան սահաթ 2 30 տա։ —
7	15	Բէնտիքտէն Գարթալ Պէյիւք ատա Հէյպէլի Պուրկազ Գընալը Քէօբրիւ։ — Թըշրինի էվվել 15 տէն 8 15 տէ, վէ եալընըզ ճիւմատա կիւնլերի Գատը-քէյիւնէ տախի ուղրաեաճագ տըր։

—

Քէօբրիւ-ոէն Ադալար ճանապարհ

3	15	Գընալը Պուրկազ Հէյպէլի Պէյիւք ատա Գարթալ Բէնտիք — ճիւմատալարը Գատը քէյիւնէ տախի —
9	45	Գընալը Պուրկազ Հէյպէլի Պէյիւք ատա Գարթալ Բէնտիք։
10	40	Գընալը Պուրկազ Հէյպէլի Պէյիւք ատա։ — Իշպու սէֆերլէր Թըշրինի էվվէլին 15 ինճի բէնշէնպիհ կիւնիւնտէն իթիպարէն եարըմշար սահաթ սօնրա իճրա օլունաճագ տըր։ —

—

Բուլար ճանապարհ Ադալար ճանապարհ Քէօբրիւ-ոէ

12	45	Պէյիւք ատատան Հէյպէլի Քէօբրիւ։
1	—	Բէնտիք Գարթալ Պէյիւք ատա Հէյպէլի Պուրկազ Գընալը Քէօբրիւ։
7	30	Բէնտիքտէն Գարթալ Պէյիւք ատա Հէյպէլի Պուրկազ Գընալը Գատը քէյ Քէօբրիւ։ — Թըշրինի էվվել 15 ինտէ Պէյիւք ատատան 8 30 տա։

—

Քէօբրիւ-ոէն Ադալար ճանապարհ

5	15	Գատը քէյ Գընալը Պուրկազ Հէյպէլի Պէյիւք ատա Գարթալ Բէնտիք։
9	45	Գընալը Պուրկազ Հէյպէլի Պէյիւք ատա Գարթալ Բէնտիք։
11	—	Հէյպէլի Պէյիւք ատա։

—

ՀԱՅՏԱՐ ԲԱՇԱ ԹԱՐԻԳԻ

Իզմիր Վէ Բէնտէ Լըմանոէքէրի Գոմերլըրընա Դիմէ-ոարի Եէօվշէհիր տէֆեր

Քէօբրիհիսէն

1	15	Իզմիտ Հարէքէթ իտէն գաթարա Ն. 2
5	40	Պիրա Թէատիւֆ։
7	30	Իզմիտ Հարէքէթ իտէն Ն. 6 գաթարա
10	30	Բէնտիքէ » » Ն. 8 գաթարա

—

Հայտար Բաշատան

2	55	Բէնտիքտէն ավտէթ իտէն Ն. 1 գաթ.
5	30	Իզմիտէն ավտէթ իտէն Ն. 5 գաթ.
8	45	Պիրա Թէատիւֆ։
11	—	Իզմիտէն ավտէթ իտէն Ն. 5 գաթ.

—

ԳԱՏԸ ՔԷՕԲ ԹԱՐԻԳԻ

Բուլար ճանապարհն հատ

Քէօբրիւ-ոէն		Գատը քէօյ-ոէն	
4	—	4	—
4	45	4	45
2	50	2	50
3	45	3	45
4	45	4	45
5	45	5	45
8	30	8	30
9	45	9	45
10	—	10	—
10	45	10	55
11	30	11	30
12	—	11	45

Բուլար ճանապարհ

Գատը քէօյ-ոէն		Քէօբրիւ-ոէն	
[illegible]		1	—
[illegible]		2	—
[illegible]		3	—
[illegible]		4	—
5	—	5	—
6	—	6	—
8	—	8	—
9	—	9	—
10	—	10	—
11	—	11	—
12	—	12	—

—

ՄԱԳՐԻԲԷՕՑ ԹԱՐԻԳԻ

Եէօվշէհիր Մէտրիսէօյ-ոէն Քէօբրիւ-ոէ էֆրա օլունտուգ տէֆեր

4	30	Մաքրի քէօյիւնտէն Սամսթիա Գումգապու Քէօբրիւ։

—

Քէօբրիւ-ոէն Մէտրիսէօյ-ոէ

10	40	Քէօբրիւտէն Գումգապու Սամսթիա Մաքրի քէօյ։

Քէօբրիւ վէ իսկէլէ մէմուրլարը այնէն պիլէէթ ալըպ պիլէէթ եէրինէ բարա ալմալարը քէլլեն մէմուրտուր։ Միւթէճաբըլարը պէր մուճիպի թալմամաթ չէտիտէն մէսուլտուր։ Պինտէն ալէյհ վաբօրա բաքիպ օլաճագ զէվամթը քէօբրիւտէն ավտէթլէրինի պիլէէթլերինի իսկէլէտէն, վէ հինի ավտէթլերինտէ Գատը գարեէպ իսկէլէսինտէն մատտա, վաբօրլար տերուտնինտէ պիլէէթլերինի ալմալարը միւսթէճաճ տըր։

Աչամարը քէօբրիւտէն սաատ 10 45 տէ Ադալարա, վէ սաատ 11 30 վէ 12տէ Գատը քէյիւնէ հարէքէթ իտէն վաբօրլարա ճիւրմի պէյիւք վէ եօլճուլարը իզամ իտէր տերէճէտէ օլան եիւք վէ էշեա գապուլ օլունմաեաճագ տըր։

ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ

ԷՎՐՕԲԱ ՊՕՐՍԱԼԱՐԸ

Լօնտրա 19 հոկտ.

Ինկիլիզ գօնսօլիտի	99-1/8
Էսհամը ումումի աշքլարը	15-3/16
» » գաբանտը	14-3/4
65 իսթիդրաղը	17-
69 »	17-1/4
71 »	72-1/4
72 » (Պօն տիւ Թրէզօր)	27-1/2
73 »	16-1/4
Օսմանլը պանգասը	18-3/4
Ռուսիահսթիդրաղը 1873	90-
Մըսըր իսթիդր. պիրլէշմիշ	74-3/4
» իմթիեազը (շըմէնտը.)	93-1/8
Տէ-լէթի Ալիյէնին 77 իսթիդ.	87-1/4
Տարիա սանիեէ	71-1/4
Մըսըրըն Բօշիլա իսթիդրաղը	93-1/2
Մահարիսթան էսհամը	102-
Գամպիօ Բարիզ	-

—

Բարիզ 19 հոկտ.

Ֆրանսըզ ֆօնտսօսու 3%	84-27
» » 5%	116-65
Էսհամը ումումիյէ աշքլարը	15-30
» » գաբանտը	15-05
65 իսթիդրաղը	90-
69 »	-
73 »	80-50
Ռումէլի շըմէնտրֆ. թահվի.	48-50
Օսմանլը պանգասը	700-
Գրէտի Լիոնէ	955-50
Ռուս ֆօնտսօսու 5% (1077)	92-3/4
Ռուսիանըն չարդ իսթիդրաղը	62-1/2
Իթալիա ֆօնտսօսու	89-
Մըսըր իսթիդ. պիրլէշմիշ	377-50
Իսբանեա խարիճի իսթիդ.	26-1/4
Գամպիօ Լօնտրա իւզերինէ	25-37

Բարիզ (Պուլվար) 19 հոկտ.

Ֆրանսըզ ֆօնտսօսու 5%	116-47 1/2
Էսհամը ումումիյէ	14-85

—

Վիէննա 19 հոկտ.

Լօնտրա իւզերինէ գամպիօ	118-55
Ռումէլի տէմիր եօլ թահվի.	22-

ՂԱՀԱԹԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Էսհ. ումումի հոկտ. 9 ագշամ գբ.	15-36
» » հոկտ. 10 սապահ աչ.	16- 2
» » էն եիւքսէք	-
» » էն աշաղը	-
» » սաաթ 5 տէ	-
63 իսթիդ. (Մութօն) 6% ֆ.	92-
65 » (Մութօն) 6% ֆ.	84-
69 » (Բինար) 6% ֆ.	83-
72 » (Պօն տիւ Թրէզօր)	26-75
73 » (Բինար) 6% ֆ.	82-
Ռումէլի շըմէնտրֆէր	47-50
Բաքօր ղուրուշ	-
Հէվալէսիզ »	12-1/2
Ագճէ ֆայիզի %	8-

—

ԱԳՈՒՍՏՈՍԻ ԱՐԺԵՔԸ

Գրէտի ժէնէրալ	6%	7-
Սօսիէթէ ժէնէրալ	6%	5-10
Իսթանպօլ պանգասը		11-38
Սօսիէթէ Օթօման		4-10
Թրամվայ	5%	390-
Լավրիօմ (մատէն)		160-

—

ԱԳՃԷԼԷՐԻՆ ԲԻԱԶԱՍԸ

Օսմանլը լիրասը 100 ըսրուշան	Ղշ. Փր.
Ինկիլիզ լիրասը	109-12
Ֆրանսըզ ալթունու	87- 2
Բօլ	89-24
Գրիմիյ ալթունու	51- 5
Պէյազ մէճիտիյէ	107-17
Մէթալիք	203-
Պէշլիք	207-
Ալմըրըգ	124-15
Պագըր	640-
Գարպօն գայիմէսի դաբիք	855-

—

ԳԱՅՄԷՆԻՆ ԲԻԱԶԱՍԸ

Էն եիւքսէք	1035-
Էն աշաղը	1035-
Սաաթ 5 տէ	1035-

ՂԱԵԷԹ ԼԻԻԶՈՒՄԼՈՒ ՊԻՐ ԻԼԱՆ

Պու տէֆա Եէնի-Ճամիի շերիֆ հավլիսինտէ վագը 27 նումէրօլու, մէշհուր Միւսիւ Ժաք Ալէքսանդր էֆգա մաղազասընա, Էվրօբատան ճէլպ օլունմուշ թաղէ վէ խալիս մուալիճէլեր վիրուտ իթմէքտէ տիր։ Ասըլ նօրվէճիատան ճէլպ օլունմուշ խալիս մարինա պայրաղընըն ճիկէրինին եաղը օգգա վէ շիշէլերէ սահթըլը։ Ինկիլիզ էրբատան վէ Ֆրանսատան կէթիրիլմիշ շիշէլերէ հօգ վէ կօպիվեր վէ մէշհուր շէլիքլի պէրմէէ վէ ժօնգ պալըգ եաղլարը, չօճուգ եէեէճէքլերի, մէշհուր Հանրի Նէսթլէնին սիւսլիւ ունու վէ թապէօգալար, արարօալար վէ սիւտ խիլասալերի, էնվայի տիւրլիւ մատէն սուլարը, Ֆրանսըզ վէ Ինկիլիզ օ տը գօլօնլարը (գրալ սուեու), մէնակլ իչէն գօգուլար վէ լավանթալար վէ ենվայի տիւրլիւ գօնեագլար, Մէտոգ Մալակա վէ խալիս Գօրտօ շարապլարը, վէ ասըլ Գօրտօ շարապը իլէ եարըրը դընա գընա շարապլարը, վէ հէր ճինս լամթիքի վէ մաքինալը թէնքիլէր սահթըլմագտա տըր։ Վէ մէշհուր միւսիւ Ժաք Ալէքսանդր թէրթիպ էյլէտիկի իօտլու չէլիք շուրուպու, տիւրլիւ տիւրլիւ խասթալրգլարա վէ ալել խուսուս սրրաճա, վէ ճիվա մուալիճէսինտէն ասի օլան Ֆրէնկի էմրաղը վէ ագ ճիկէրտէ զուհուր իսէն խասթալրգլարա վէ հէնուզ պաշլամըշ օլան վերեմ իլլեթինէ տախի զաեէթ ֆայտէլի տիր, վէ պունուն ֆայիտէսինի չօգալրը տա կէօրմիւշ տիր։ Մէգքիւր մաղազաեա միրաճաաթ իտէն միւշթերիլեր ֆիլեաթլերին էհվինկիկինտէն վէ էճզալարըն թաղէլիկինտէն զաեէթլէ մէմնուն օլաճաղլար տըր։ Մէգքիւր մաղազատա ըէչէթա տախի եաբըլըր։

— Չի պիտի լռեմ, դու նայէ որ երեսդ խաչ մը հանես ու քանի մը հայր մեր ըսես. նայէ սա հայրդ ինչպէս ապշած պատերէն վեր մնացեր է։

— Լռէ ըսի, նախ սկսէ աղօթել, կ'ըսէր աղջիկը, որ մեղի ալ օրինակ ըլլաս, բայց լաւագոյն է միշտ լռելդ։

— Չի պիտի լռեմ, վասն զի մահացու մեղք է քրիստոնէից այս կերպով եկեղեցւոյ մէջ վարուիլը։ Թէ որ լսէիր մէկ մ'երէկ գիշեր եղբօրդ քարոզութիւնը, մէկ մը լսէիր ... բայց մտիկ ընողն ոմ է։

Տեսնալով աղջիկը որ մօրը պատասխանելով լռելիք չունի, ու ձայնն ալ եւս առաւել պիտի բարձրանայ, թողուց որ ինքներեն զրուցելով սիրտն իջնայ։

Եւ յիրաւի, պառաւը տեսնալով որ ալ իրեն պատասխանող չի կայ, քթին տակէն կամաց կամաց մրմռալով բոլորովին լռեց։

Իսկ Երանուհւոյն սիրտը խիստ անհանգիստ վիճակի մէջ էր. չի գիտցուիր թէ անոր այս անհանգստութիւնը քիչ ատենէն Օդօրինօի ներկայանալու վախէն եւ կամ բաղձանքէն էր թէ ոչ. ամէն անդամ եկեղեցւոյ դրան բացուելուն ու գոցուելուն՝ ինքն իրեն կ'ըսէր։ Ան է. ու կարծես թէ երեսը կարմիր քողով մը կը ծածկուէր, եւ սարսուռ մը բոլոր անդամոցը վրայ կը տեղար։ Ականջ կուտար յառաջացող քայլերուն, կարծելով թէ իր հօրը քայլերուն ձայնին հետ կ'առնուր նաեւ Օդօրինօի ոտից ձայնն ալ. չունչը կը բռնուէր ու սիրտը այնպէս սաստիկ կը բաղխէր որ կարծես թէ կուրծքէն դուրս պիտի ժայթքէր։ Սակայն ներս մտնողները կը յառաջանային ու կ'ստուգուէր թէ անոնք չեն. այն ատեն Եռանուհի շունչ կ'առնէր, աչքերը կը բանար. սակայն դարձեալ իւրաքանչիւր դրան բացուելուն ու գոցուելուն՝ նոյն սրտաղողին մէջ կ'իյնար։

Իսկ աւագ խորանին ետեւը կեցող քահանայից ներդաշնակ սաղմոսերգութիւնը յանկարծ դուրը հրապարակին մէջ պատահած կռուի մ'աղմուկէն խափանուեցաւ. եկեղեցւոյ մէջ գտնուողներէն շատերը մէկէն դուրս վազեցին. վայրկեան մը լուռ կենալէն վերջը՝ Կանոնիկոսք ներսէն խորանին առջեւը վազելով մօտենալով, երբոր տեսան թէ մարդ չի կայ, դառնալով իրենց տեղը՝ դարձեալ սաղմոսերգութիւնը շարունակեցին։ Մէկ մ'ալ յանկարծ եկեղեցւոյ ներքին դռները բռնի բացուելով, թումբերը պատռած ահարկու հեղեղի նման, ժողովուրդը գաւազանօք եւ քարերով զինեալ Ս. Յովհաննու եկեղեցիէն ներս սկսան վազել։

Զօրագլուխնին քիչ մը առաջ դուրը քարոզող քահանան էր։ Ութսունը անցած ծեր մը՝ խառնափրնթոր ճերմակ մազերը ճակտին վրայ ցրուած, ձախ ձեռքը խաչ մը ու աջ ձեռքն թուր մը առած՝ խոժոռ ու բարձր ձայնով մը սկսաւ կանչել. — դուրս եկէք ասկէ հերետիկոսները, դուրս նա Բէլիարի որդիքը. որուն խառնիճաղանճն արձագանգ տալով կը կանչէր. — դուրս հերետիկոսները, դուրս հերձուածողները, թող դուրս ելլեն։ Եւ առաջ գալով սկսան աչքերնուն պատահած բաներն, այսինքն սուր, ապակի, խաչելութիւն, պատկեր, կերոն ու աշտանակ կոտրել ու ջախջախել։

Սակայն այս կատղածներուն աւագ խորանին մօտենալը բոլորովին տեսարանը փոխեց։ Անդամները՝ անցնելով խորանին ետին, սկսան նախ կանոնիկոսները իրենց տեղէն վար առնելով քաշքշել, որ մէկը անդուխներէն վար ու որ մէկն ալ գահանար ու մատկերէն բռնած գետնաքարշ զուրս վռնտել։ Ժամագիրքերն, սաղմոսարաններն, աւետարանները եւ սաղմոսները օդուն մէջ կ'ելեւէջէին։

Այս փոթորիկը հանողն երբոր ինքզինքը իւր նպատակին հասած տեսաւ, սուրի մը վրայ ելլալով սկսաւ նորէն քարոզել, գովելով ժողովրդեան քաջութիւնը եւ յորդորելով որ ալ դադրին աւարելէն։

Բայց այս անգամ անոր քարոզութեանը ականջ տուող անգամ չ'կար։ Ամէն մարդ իբրեւ թէ աւարեալ երկրի մը մէջ ըլլար, սկսաւ ձեռքն անցածը կոտրոտել։ Իսկ գլխաւորներէն ոմանք, արդէն պահարանին դուռները կացիններով ջախջախելով ներս մըտան ու սկսան վականքները կոտրել ու եկեղեցական զգեստներն ու սրբազան ամանները յայնչտակելով մեծաւ աղմկաւ աւարի պէս իրարու մէջ բաժնել։

Իսկ մեր գլուխ չարեաց Սադայէլը՝ շուտ մը հոն վազելով. — եղբարք, սկսաւ կանչել, յիրաւի մեծ բարեգործութիւն մ'էր ըրածնիդ, սակայն ինչու հիմայ զայն սրբապղծութեամբ կ'ուզէք ջնջել, վայ դըրեք սա ամանները։

— Առնք ալ նղովեալ են, կանչեց անդիէն մէկը, պէտք է զանոնք ալ եկեղեցիէն դուրս հանել։ Թառնիճաղանճը մեծաւ ծափահարութեամբ ասոր հաճեցաւ։

Իսկ քարոզիչը՝ տեսնալով երիտասարդ մը վերարկուին ասկը սկիհ մը ծածկած կը փախչէր, մէկէն առջեւն անցաւ պոռալով. — յանուն երկու իշխանութեանցս, յանուն Քրիստոսի եւ այս սուրիս խանութեանցս, կը հրամայեմ քեզի, ով անպիտանագոյն մարդ, որ կը հրամայեմ քեզի, ով անպիտանագոյն մարդ, որ չուտ եւ դառնաս։ Սակայն անիկայ կեց մը արձակելով զքարոզիչը գնտակի պէս գետին գլորելէն վերջը, պատասխանեց. — ես ալ հիմակուան սասցած իշխանութեամբս, կը հրամայեմ քեզի՝ ձգել զիս որ գործիս երթամ։

— Առիր մի հիմայ երկու իշխանութիւնդ ալ միատեղ, կանչեց անդիէն միւս մ'ալ։ Այս հարուածին վրայ մեր Սադայէլը ինքզինքը իւր աշակերտներէն վրայ մեր Սադայէլը ինքզինքը իւր աշակերտներէն յաղթուած տեսնալով, քթին տակէն քիչ մը հայհոյելէն վերջը, մէկդի քաշուելով սկսաւ բերնին եկած անէծքը տալ այն չարագործայ, որոնք քիչ մը առեն զինքը մտիկ ընելէն եւ վերջապէս ալեկ մը ծաղրելէն, ծեծելէն ու կիցահարելէն վերջը, վրան գլուխը պատռած, արիւնաշաղախ ձգելէն փախան։

Այս միջոցիս, դուրսը ուրիշ այլմոգակ դէպք մ'ալ պատահելու վրայ էր. այսինքն՝ բաղէակրին որդին Գէրնարտօ՝ որ Լիմոնդայի գնդին հետ եկած էր, Մոնցայի գնդէն ներս մտած վայրկենէն իր մէկ բարեկամին հետ բաւական երկար խօսքի բռնուելով, վերջապէս հասաւ Ս. Յովհաննու եկեղեցւոյն հրապարակը, ճիշդ այն ատեն՝ յորում մեր վերը պատմած բանը՝ ճիշդ այն ատեն՝ յորում մեր վերը պատմած բանը՝ ամենայն կատաղութեամբ ի գործ դրուելու կոիւը՝ ամենայն կատաղութեամբ ի գործ դրուելու վրայ էր։ Աստիկայ տեսնալով քանի մը քահանայից վրայ էր։ Աստիկայ տեսնալով քանի մը քահանայից վրանին դլուխնին պատռուած ու արիւնոտ, ասդիս անդին փախչելը, հարցուց ու իմացաւ թէ՝ անոնք Մայր եկեղեցւոյն կանոնիկոսներն են, որոնք նղովքի դէմ յանառելնուն համար, այնպիսի խեղճ վիճակի մէջ եկեղեցիէն դուրս վռնտուած էին։ Ի՞նչ ըսել է,